

Ақийда дарслари (213-дарс) «Муҳаммад Аллоҳнинг Расули» деган билан бўлмайди...

19:00 / 30.01.2023 5449

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ يُدْعُوْنَ اِلٰى دِيْنِ
الْحَيٰتِ الْاَوْسَطِ قَدْ اَجَبْتُ
لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ اَعْلَمُوْنَ
اَنَّ هٰذَا صِرَاطٌ مُّبِيْنٌ
مَّا كُنَّا نَدْعُوْا اِلٰى
الْحَيٰتِ الْاَوْسَطِ اِنْ كُنْتُمْ
اَعْلَمُوْنَ

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳга ҳамду сано айтганларидан сўнг шундай дедилар:

«Албатта, мен ўзимга кўрсатилмаган ҳар бир нарсани ушбу маконимда кўрдим. Ҳатто жаннат ва дўзахни ҳам. Менга сизлар албатта, қабрларингизда Масиҳи Дажжолнинг фитнасичалик ёки шунга яқин фитнага учрашларинг ваҳий қилинди.

«Бу одам ҳақида қандай илминг бор?» дейлади. Мўмин ёки аниқ ишонган одам:

«У Аллоҳнинг Расули Муҳаммаддир. Бизга очиқ-ойдин баёнотлар ва ҳидоят ила келди. Биз унинг (чақириғига) жавоб бердик ва унга эргашдик. У Муҳаммаддир», деб уч марта айтади. Шунда унга:

«Солиҳ ҳолингизда ухлайвер. Биз сенинг унга қаттиқ ишонишингни билар эдик», дейлади.

Мунофиқ ёки шубҳали киши эса: «Билмайман. Одамлар бир нарса деганини эшитувдим. Ўшани айтганман», дейди».

Икки шайх ва Насайй ривоят қилишган.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ушбу ҳадисда келган гапларини Кусуф намозидан кейин қилган хутбаларида айтганлар.

Кусуф намозига оид ҳадиси шарифларни ўрганганимизда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга ўша намозни бир ўқишларида кўп нарсалар кашф қилинганлиги ва улардан баъзи намуналар ҳам айтиб ўтилган эди.

Бу ҳадиси шарифда эса ўша кашф қилинган нарсалардан қабр саволига тегишли бўлаги келтирилмоқда.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Қабр фитнаси Дажжолнинг фитнаси ёки унга яқин бир фитна эканлиги. Бундан унга зинҳор эътиборсизлик билан қараб бўлмаслиги келиб чиқади.
2. Мўмин, аниқ ишонган одамнинг «У Аллоҳнинг Расули Муҳаммаддир.

Бизга очиқ-ойдин баёнотлар ва ҳидоят ила келди. Биз унинг чақириғига жавоб бердик ва унга эргашдик», деб жавоб бериши ҳам эътиборга лойиқ ҳолатдир.

Демак, оғизда «Муҳаммад Аллоҳнинг Расули», деган билан кифояланиб бўлмас экан. У киши Аллоҳ томонидан нималар келтирганини яхши билиш ҳам керак экан. У киши чақирган нарсага «лаббай» деб жавоб бериш ва у зот соллаллоҳу алайҳи васалламга эргашиш ҳам керак экан. Бу эса Ислом динига тўлиқ эътиқод ва амал қилиш билан бўлади.

3. Фаришталарнинг мўмин одамга, унинг дадил ва ишончли жавобидан кейин «Солиҳ ҳолингда ухлайвер. Биз сенинг унга қаттиқ ишонишингни билар эдик», дейишларидан иккита хулоса чиқади:

Биринчиси: Қабр саволидан кейин маййит қиёмат қоим бўлгунча ухлаб туради.

Иккинчиси: Қабрдаги сўроқ бир нарсани билиш учун эмас, билиб бўлинган нарсани банданинг ўзига иқрор қилдириш учун бўлади.

4. Мунофиқ, динга ишончи собит ва мустаҳкам бўлмаган одамнинг қабр сўроғига:

«Билмайман. Одамлар бир нарса деганини эшитувдим. Ўшани айтганман», деб жавоб беришида ҳаётда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ва Ислом ҳақидаги одамлардан эшитган гапини тилидагина айтиб, ўзини мусулмон санаб юрганларнинг ҳаммаси мунофиқ ва шубҳа эгаси эканликлари англашилади.

Аллоҳ шуларга ўхшашдан Ўзи сақласин.

نَعَمْ، أَمْ هُنَّ عُلَلٌ أَيْ ضَرَرَةٌ نَبَا نَعَمْ
مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلٌ أَيْ لَصَّ يَبْنَلُ
هِيَ لَعْلَعُ ضُرْعَاتٍ أَمْ إِذٍ مُكْدَحٌ نِإِ لَاق
نَاكَ نِإِ يَشْعَلُ أَوْ أَدْعَلُ أَبْ هَدْعَقَم

ءَنَجَلِلْهَآ نَمَفِ ءَنَجَلِلْهَآ نَم
لْهَآ نَمَفِ رَّانِلِلْهَآ نَم نَاكُ نِإِو
يَّتَحَ كُدَّعَقَمِ آدَهٗ ؕ لِّأَقْيَفِ رَّانِلِلْهَآ
هُوَ رِءْمَآيِقُلِلْهَآ مَوِي هَلَلِ كَثَّعَبِي
دُّوَادِ أَبَا آلِ ءَسْمَخِلِ

Ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Қачон бирингиз ўлса, эртаю кеч унга ўрни кўрсатиб турилади. Агар аҳли жаннатдан бўлса, аҳли жаннатдан. Агар аҳли дўзахдан бўлса, аҳли дўзахдан. Ва унга: «Аллоҳ сени қиёмат куни қайта тирилтиргунича, мана шу сенинг ўрнинг бўлади», дейилади», дедилар».

Бешовларидан фақат Абу Довуд ривоят қилмаган.

Қабрда ётиб, эртаю кеч бу гапларни эшитиш мўмин-мусулмон банда учун кони роҳат бўлиб, мунофиқ ва осий банда учун эса қабр азобининг бир қисми бўлади.

أُمُّهُ نَعُ هَلَلِ أَيْضَرِ سَابَعِ نُبَا نَع
هُ هَلَلِ أَيْضَرِ هَلَلِ أَلُؤَسَرِ رَمَ: لِّأَق
: لِّأَقَفِ، نِي رَبِّ قَبِّ مَلَسَوِ هِي لَع
ي فِ نَابِّ دَّعِي أَمَوِ، نَابِّ دَّعِي لْهَآ نِإِ

ال ناك ف امه دح ا ام ا ، ري بك
:ة ي اور ي ف و - هل وب ن م ئ رب ت سي
رخ ال ا ام او - هل وب ن م رت ت سي ال
دح ا م ث . ة م ي م ن ل اب ي ش م ي ن اك ف
، ن ي ف ص ن اه ق ش ف ة ب ط ر ة دي رج
م ث ، ة د ح او رب ق ل ك ي ف ز ر ع م ث
م ل ام امه ن ع ف ف خ ي ه ل ع ل : ل اق
ة س م خ ل ا ه اور . اس ب ي ي

Ибн Аббос розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам икки қабр ёнидан ўтдилар ва: «Бу икковлари азобланмоқдалар. Катта нарса учун азобланаётганлари йўқ. Ҳа! Улардан бири пешобидан покланмас эди», дедилар».

Бошқа бир ривоятда:

«Пешобидан тўсинмас эди, бошқаси эса чақимчилик қилиб юрар эди», дедилар. Сўнгра бир ҳўл шохни олиб, иккига бўлиб, ҳар бирини биттадан қабрга санчиб қўйдилар-да:

«Шоядки, иккови қуригунча, у иккисидан (азоб) енгиллатиб турилса», дедилар», дейилган.

Бешовлари ривоят қилишган.

Қабр азоби собит нарса экан. Энди ўша икки шахсинг нима сабабдан қабр

азобига дучор бўлганларини бир мулоҳаза қилиб кўрайлик.

Мазкур икки кичик нарсага шунчалик қабр азоби бўлса, катта гуноҳларга қанчалик қабр азоби бўлар экан?!

نَاكَ ۞ يٰٓاَسۡنَلۡ اَوْ نِيۡحِيۡ شَلۡ و
هٰٓيَلَعۡ هَلۡلَا يٰٓلَصۡ هَلۡلَا لۡوَسَر
كِبۡ ذُوۡعَا ۞ يٰٓنَاۡمُ هَلۡلَا : وُعَدَيۡ مَلَسَو
رَاۡنَلۡ اَبۡ اَدَعۡ نَمَو ، رَبَّقۡلَا اَبۡ اَدَعۡ نَم
نَمَو ، تَاۡمَمۡلَا وَايۡحَمۡلَا ؕ نَتِفۡ نَمَو
لَاۡجۡ دَلَاۡ حِيۡ سَمَلَا ؕ نَتِف

Икки шайх ва Насайй ривоят қилган ҳадисда:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам дуода «Аллоҳим! Сенинг ила қабр азобидан, дўзах азобидан, тириклик ва ўликлик фитнасидан ва Масийҳи Дажжолнинг фитнасидан паноҳ сўрайман», дер эдилар», дейилган.

Демак, ушбу ҳадиси шарифда зикри келган нарсалар, жумладан, қабр азоби ҳам бор ва собит нарса. Биз ҳам Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга иқтидо қилиб, ушбу нарсалардан, жумладан, қабр азобидан паноҳ сўраб туришимиз керак.

«Сунний ақийдалар» китоби асосида тайёрланди